וקסבר ר"ל [קביעותא] דמנא מילתא הוא הואיל ונתן שני מו] חלקי פרס בכלי הקטרת יז] היכל קביעה מנא ואי חסיר כל שהוא מיפסל הילכך בחוץ לא מיחייב עד שיקריב את כולו: **ורבנן סברי.** קביעותא דמנא לאו כלום היא: **קבע ששה לוגין.** דהוא חצי ההין לנסכי פר ונתנן בכלי ומשך ארבעה מהן והקריבן בחוץ חייב שהרי ראויין בפנים לאיל יח]: **פטור.** דבליר משלשת לוגין לא חזו בפנים: **רב אשי אמר.** לעולם כדתרלה אביי דבהקטרה של פנים בחוץ פליגי ובמילף פנים מחוץ ודקא קשיא לך השתא חוץ מחוץ לא ילפי רבנן כו' לא דמי ניסוך להקטרה דניסוך מהקטרה לא ילפי רבנן ואע"ג דחוץ מחוץ אבל קטרת של פנים מקטרת של היכל ילפי ואע"ג דפנים ממון: **חסרון דחוץ.** הוילון שלימים לחוץ וחסרו לאיבוד: **שמיה חסרון.** ואם העלה את המשויר בחוץ פטור: **או לא שמיה חסרון.** וחייב לרבנן כאילו כולו קיים: **איפסיל ליה.** ואפי' הכי מיחייב עליה בחוץ ומה לי יולא ומה לי חסרון: **עד שיקריב כולו** יט]. אלמא כוליה בעינן: **מדרבי אליעזר פשיט מר.** בתמיה. רבי אליעזר אפי' בכולו קיים נמי פטר ואנן לרבנן מיבעי לן דמחייבי בכולו קיים ומודו בשחסר בפנים: **והאילא תלילה.** שהבשר כ] אינו ראוי להקטרה חוצץ בין אימורין למערכה ודכוותיה בפנים לאו העלאה היא דרחמנא אמר (ויקרא ז) על העלים אשר על האש. וקס"ד דמתני' רבי יוסי היא דאמר [לעיל קח.] אינו חייב עד שיעלה לראש המזבח בהקטרת פנים: **כשהפכן.** החלבים למטה: **מתני' מנחה שלא נקמלה.** לא חזי לפנים הילכך המקריבה בחוץ פטור: **קמלה וחזר קומלה לאוכה והקריבה בחוץ חייב.** שכיולא בה בפנים כשירה כדתנן בהקומץ (מנחות דף כג.) נתערב קומלה בשיריה לא יקטיר ואם הקטיר עלתה לבעלים: **גמ' ובינבטלי שירים לקומץ.** ברובא והוי כמאן דליתיה ולא מיחייב עליה ובמנחות (דף כג:) נמי פרכינן לה גבי הקטרת פנים: **נאמר הקטרה בקומץ.** וקמץ והקטיר (ויקרא ב): **ונאמר הקטרה בשירים.** לא מקטירו ממנו אשה לה' (שם) ו] כל שממנו לאשים הרי הוא בבל תקטירו דהיינו שירים: **אין קומץ מבטל קומץ.** ואפי' רבה עליו כדאמרינן בהקומץ רבה (מנחות דף כב.) ולקח מדם הפר ומדם השעיר הדבר ידוע שדם הפר מרובה מדם השעיר מכאן לעולין שאין מבטלין זה את זה: **מתני' הקומץ והלבונה.** של מנחת נדבה שייהס מתירין את שייריה לאכילה הילכך רבי אליעזר פוטר דבעי הקטרת כל המתיר: **אחד בפנים.** תחילה ואחר כך השני בחוץ: **חייב.** שזה גמר וזו הכל תלוי: **שני בזיכי לבונה.** מתירין לחם הפנים דכתיב (ויקרא כד) והיתה ללחם לאזכרה ואמרינן נאמר כאן אזכרה ונאמר להלן אזכרה מה להלן קומץ מתיר את השירים אף הלבונה מתרת את הלחם ובשירי מנחה כתיב (ויקרא ו) יאכלו אהרן ובניו קדש קדשים מאשי ה' אין לנו בא] אלא לאחר מתנות האשים: **גמ' מהו שיתיר בנגדו בשירים. מהו.** לאוכלן: **מישרא שרי.** פליגא לגמרי: **או אקלושי מקלש.** לאיסורא דכולהו שירים וקומץ כג] ולבונה תרוייהו אכולהו שירייס דמו בד] וכי מקטיר לחד מקלש ליה איסורייהו ומיהו לא איסתרי מידי מינייהו לגמרי: פלוגתא דרבי מאיר ורבנן במנחות בהקומץ זוטא (דף טח.): **מפגלין בחצי מתיר.** פיגל בקומץ בה] או בלבונה שהקטיר קומץ ע"מ לאכול זית מן השירים חוץ לזמנו פיגול: **מישרא שרי.** דאי כי מקטיר ליה בשתיקה לא שרי כזית מינייהו לגמרי היכי הוא מחשבה בההוא זית הא דומיא דזריקה בעינן דשרי לגמרי: **לא מישרא שרי בו'.** כלומר דילמא לא הא ולא הא והיכי פשיטא ליה לר' יצחק נפחא דאו הא או הא עביד: **אלא אליבא דר"א.** קמיבעיא דאמר לא מחייב עלה לחודיה בחוץ ומשום הכי מספקא ליה לרבי יצחק דילמא בו] שרי: **ר"א כרבנן ס"ל.** ולא שריא ולא מיקלש. לשון קושיא הוא אמאי פשיטא ליה אליביה דאו הא או הא והא ר"ל מדקאמר לאו הקטרה הוא כרבנן דפליגי עליה דר"מ סבירא ליה: **אלא אליבא דרבנן דהכא.** דמחייבי אחד מינייהו אלמא הקטרה היא בפנים וקא מיבעי ליה למאי הילכתא הויא הקטרה למישרי פלגא או לאקלושי והכא ליכא למיפשט מדמחייבי עלה בחוץ ש"מ מישרא שרי דאי נמי לאקלושי אתיא הויא הקטרה לחיובי בחוץ עלה: **מתני' הזורק מקצת דמים.** כגון מתנה אחת ואפילו מחטאות הפנימיות שכל מתנותיהן מעכבות:

חייב

אבל בחסרון מודו ליה. ומסיק בחסרו מבפנים ותימה מאי קא משמע לן תנינא לעיל (דף קט:) וכולן שחסרו כל שהוא כו' וכל הפחות היינו חסרו מבפנים: **אמר שמואל בשהפכן.** וכי תימא מאי קמ"ל סד"א דאין דרך הקטרה בכך: **מין במינו אינו חוצץ.** והא דאמרינן לעיל (דף טו:) גבי רגל חבירו פסול ט אין דרך שירות בכך: **קומץ מהו שיתיר בנגדו בשירים.** פירש בקונטרס דהקטיר קומץ לבדו על מנת להתיר חלי השיריס ובורכן ומאמרינן נאמר כאן אזכרה ונאמר להלן אזכרה מה להלן קומץ מתיר את השירים אף הלבונה מתרת את הלחם ובשירי מנחה כתיב (ויקרא ו) יאכלו אהרן ובניו קדש קדשים מאשי ה' אין לנו בא] אלא לאחר מתנות האשים: הקטיר קומץ לבדו על מנת להתיר חלי השיריס ובורכן לחלקן בב]: **מהו.** לאוכלן: **מישרא שרי.** פלגא לגמרי: **או אקלושי מקלש.** לאיסורא דכולהו שיריס וקומץ כג] ולבונה תרוייהו אכולהו שיריס דמו בד] וכי מקטיר לחד מקלש ליה איסורייהו ומיהו לא איסתרי מידי מינייהו לגמרי: פלוגתא דרבי מאיר ורבנן במנחות בהקומץ זוטא (דף טח.): **מפגלין בחצי מתיר.** פיגל בקומץ בה] או בלבונה שהקטיר קומץ ע"מ לאכול זית מן השירים חוץ לזמנו פיגול: **מישרא שרי.** דאי כי מקטיר ליה בשתיקה לא שרי כזית מינייהו לגמרי היכי הוא מחשבה בההוא זית הא דומיא דזריקה בעינן דשרי לגמרי: **לא מישרא שרי בו'.** כלומר דילמא לא הא ולא הא והיכי פשיטא ליה לר' יצחק נפחא דאו הא או הא עביד: **אלא אליבא דר"א.** קמיבעיא דאמר לא מחייב עלה לחודיה בחוץ ומשום הכי מספקא ליה לרבי יצחק דילמא בו] שרי: **ר"א כרבנן ס"ל.** ולא שריא ולא מיקלש. לשון קושיא הוא אמאי פשיטא ליה אליביה דאו הא או הא והא ר"ל מדקאמר לאו הקטרה הוא כרבנן דפליגי עליה דר"מ סבירא ליה: **אלא אליבא דרבנן דהכא.** דמחייבי אחד מינייהו אלמא הקטרה היא בפנים וקא מיבעי ליה למאי הילכתא הויא הקטרה למישרי פלגא או לאקלושי והכא ליכא למיפשט מדמחייבי עלה בחוץ ש"מ מישרא שרי דאי נמי לאקלושי אתיא הויא הקטרה לחיובי בחוץ עלה: **מתני' הזורק מקצת דמים.** כגון מתנה אחת ואפילו מחטאות הפנימיות שכל מתנותיהן מעכבות:

מסורת הש"ס

(א) [לעיל קח.], **ב)** [סוכה מ:]: ע"ש בכורות טו:], **ג)** [מנחות כג:], **ד)** לעיל קז. מנחות יב., **ה)** [פסחים סב. וש"נ], **ו)** [לעיל קז.], **ז)** לעיל דף עו וש"נ.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ר"ל כרבנן וכו' בחלי מתיר ולא שרי ולא מקלש אלא אליבא דרבנן:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה מין וכו' אין דרך שירות בכך. עיין יומא דף נח ע"א:

שינויי נוסחאות

א) ר"ל קביעותא דמנא קביעותא הוא ואי בעי למימשך ואקרובי בהיכל לא מקריב ומ"ס לאו קביעותא הוא (כי"צ). ולא"ה גי' כ"י זה בש"ג לעיל קט ע"ב אות י: **ב)** בש"מ גורס השתא דאמרי' למאן: **ג)** ל"ל שהרי ראויין. וכן להלן בסמוך (ש"מ. כתה"י): **ד)** תיכות לא ילפי ממחקות (ש"מ. כתה"י): **ה)** ר"ל דפנים מחוץ (כתה"י וש"מ). וז"ל הגרי"ב מרש"י גלאה שגרסתו היתה בגמרא ואע"ג דפנים מחוץ ועיין משל"מ פי"ט מהל' מעה"ק ד"ה ומ"ש, גלאה שגרסתו היתה כמו שהוא לפנינו וע"ש, עכ"ל. **ו)** ר"ל ילפי רבנן ואפילו פנים מחוץ (כי"צ): **ז)** ר"ל איפסל להו מה לי פסול יוצא מה לי פסול חסרון או (כתה"י וש"מ): **ז)** אין, חסרון דליתיה כו' (כי"ר וק). ר"ל או דילמא יוצא איתיה בעינה, חסרון כמאן (דאוורד [דאבד] דמי אמר כו' (כי"צ): **ח)** ל"ל דמר (ש"מ, כתה"י). ודקדק"ס כתב שהיא הנוסחא האמיתית: **ט)** שחסרו כל שהן והקריבן (כתה"י, שמכ"י וב"ש). וכ"ס במשנה לעיל ברוב כתה"י: **י)** ר"ל הסלע או על האבן חייב רב אשי אמר מין (כי"מ, צ' וק'). וכן בכ"ל וש"מ, אך שם ליתא אשי. [ועי' מ"ש שהוא לישב דברי הרמב"ם מהא דמייתי דברי רב אחרי שמואל]: **יא)** ל"ל והקריבה (ש"מ, כתה"י): **יב)** ונבטלו שירים כו' לל"ל ותיבת אמאי נמחק (*ש"מ): **יג)** מה הקטרה האמורה בקומץ אין כו' אף הקטרה האמורה בשיריים כו' (כתה"י וש"מ): **יד)** ר"ל אקלושי מקליש. וכן בסמוך (ש"מ. וב"ה ברש"י): **טו)** ל"ל דמים (ש"מ, כתה"י). וכ"ה לעיל קז ע"ל: **טז)** ר"ל ונתן חצי פרס (כי"פ, ב"ש). ר"ל ונתן חצי פרס (כי"י וד"ר). ולפנינו ע"פ בה"ו. ולא"ה בש"ג לעיל קט ע"ב אות כד: **יח)** ל"ל להקטרת (ב"ש. כתה"י): **יח)** ר"ב ואי הוה אמרינן קביעותא דמנא קביעותא היא כיון דחסר כל שהוא והקריבו בחוץ פטור (ב"ש מספר ישו): **יט)** את כולן כל"ל (*ש"מ): **כ)** שהבשר למטה שאינו ראוי (כי"פ): **כא)** ל"ל להם (*ש"מ): **כב)** ל"ל ובירדן לחלקו (*שמכ"י וב"ש). וכ"ה בד"ו ב' וג' כאן וכלשון רש"י שנתוס' לחלקן [ונתוס' בד"ו רפ"ב לחולקן]: **כג)** ל"ל דקומץ (*ש"מ). ר"ל דכולהו שיריים שאין בהם מעילה שקומץ (כי"ב): **כד)** ל"ל רמו (שמכ"י וצ"ק): **כה)** בקומץ ולא בלבונה שהקטיר כל"ל (*ש"מ): **כו)** בכ"ל דילמא לא שרי: **כז)** בדש"ל הנוסח כאן משונה, ולפנינו תוקן עפ"י בה"ו. וגי' ש"מ ול"ק דאפילו למאן דאמר יש ברירה האיך מתברר כו'. וע"ש: **כח)** ל"ל וקיבל את דמו (צ"ק):

לט א מיי' פי"ט מהל' מעה"ק הלכה ט והדבר ספק:

מ ב ג מיי' שם הלכה ה:

מא ד ה ו ז מיי' שם הלכה יד:

מב (ז מיי' פט"ז מהל' פסה"מ הלכה ח):

מג ח מיי' פי"ט מהל' מעה"ק הלכה יג:

מוסף רש"י

מין במינו חוצץ. ואלו שניהס מין אחד (בכורות ט:): **ונאמרה** הקטרה בשיריים. כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה' (ויקרא ב) ואמרינן כל שממנו לאישים, דהיינו שיריים, הרי הוא בכל תקטירו, אלמא איכא הקטרה בשיריים (מנחות כג:) **מפגלין בחצי מתיר.** דתנן (מנחות טז.) פיגל בקומץ ולא בלבונה, בלבונה ולא בקומץ, כולהו חיישב בהקטרת אחד על מנת לאכול מן השיריים למחר, ר"מ אומר פיגול ומ"ש אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר (פסחים סג.): **הזורק מקצת דם בחרץ.** אלא נתן מרבע מתנות אלא מתנה אחת (לעיל קז.):

חייב ר"א [א] אומר אאף (א) המנסך מי החג בחג בחוץ חייב ב רבי נחמיה אומר שירי הדם שהקריבו [ב] בחוץ חייב: **גמ'** באמר רבא ומודה רבי אלעזר בדמים דתניא [ג] גרבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל: רבי אלעזר אומר אף המנסך מי החג [בחג] בחוץ: א"ר יוחנן משום רבי (ה)מנחם יודפאה רבי אלעזר בשטת רבי עקיבא רבו אמרה דאמר ניסוך המים דאורייתא דתניא ד רבי עקיבא אומר 1 ונסכיה בשני ניסוכים הכתוב מדבר אחד ניסוך המים ואחד ניסוך היין אמר ליה ריש לקיש לר' יוחנן אי מה להלן שלשת לוגין אף כאן שלשת לוגין והא ר"א מי החג קאמר [ד] אי מה להלן בשאר ימות השנה אף כאן בשאר ימות השנה [ור"א] [ה] בחג קאמר אישתמיטתיה הא דאמר רבי אסי [ו] הדאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן משום רבי נחוניא איש בקעת בית חורתן ועשר נטיעות ז ערבה ה וניסוך המים הלכה למשה מסיני תנו רבנן י המנסך שלשת לוגין מים בחג בחוץ חייב ר"א [ו] (בר"ש) אומר [ז] ו אם מלאן לשם חג חייב (א) מאי בינייהו אמר רב נחמן בר יצחק ביש שיעור במים [ח] קמיפלגי רב פפא אמר

חייב. לרבנן דלא בעו כולו מתיר ורבי אלעזר נמי מודה בה כדאמרינן בגמרא: **מי החג.** שנתמלאו לשם ניסוך המים בחג הסוכות: **שירי הדם.** של חטאות הטעונין שפיכה ליסוד שהקריב [ט] בחוץ חייב דקסבר שירים מעכבין הילכך מתקבלים בפנים וזריקה גמורה הן: **גמ' מודה ר' אלעזר בדמים.** ואפי' בחטאות הפנימיות דהא בפנים אם נשפך הדם אחר שנתן מתנה אחת מהניא הך דיהבה ומביא פר אחר ומתחיל ממקום שפסק: **דתנן כו'.** במסכת יומא בהוציאו לו (דף ס.): **יודפאה.** דמן יודפת (ח): **ניסוך המים דאורייתא.** הילכך בחוץ נמי מיחייב עלה: **אמר ליה ריש לקיש.** אי רבי אלעזר מההוא קרא יליף ובההוא קרא מים ויין איתקוש אלמא [י] שלשת לוגין בעינן כנסכי יין של עולת התמיד: **והא ר' אלעזר מי החג קאמר.** ואפילו פחות משלשת לוגין דאיכא למאן דאמר (סוכה דף מח.) בלוג היה מנסך [יא]: **בחג קאמר.** בלשון קושיא גרסינן ליה: **אישתמיטתיה.** למנחם יודפאה: **הא דא"ר יוחנן כו'.** אלמא לכולי עלמא דאורייתא הוא הילכך איכא למ"ד בלוג גמירי לה או אין להם שיעור: **[מאי בינייהו].** במאי קמיפלגי ומאי קא אתי רבי אלעזר למימר: **ביש שיעור למים.** דקאמר תנא קמא המנסך שלשת לוגין חייב והוא הדין יותר משלשת לוגין דיש בכלל מאתים מנה ואף על גב דמלינהו בכלי גדול קדשינהו כלי דאין שיעור למי החג למעלה ואתא רבי אלעזר למימר והוא שמילאן לשם חג כדרך מילואן דהיינו שלשת לוגין ותו לא כדתנן (שם) צלוחית של זהב מחזקת שלשת לוגין ממלא מן השילוח אבל אי הוי טפי לא קדשינהו כלי דלא חזו ליה דיש שיעור למים ואין כלי שרת מקדשין אלא הראוי להם:

ומודה רבי אלעזר בדמים. תימה מאי קמ"ל רבא מתניתין היא דהא תנן רבי אלעזר אומר אף המנסך כו' שמע מינה דמודה ברישא וי"ל דסלקא דעתך דרבי אלעזר קאי אהנהו דלעיל ולא אמקטר דמים ועוד י"ל דמתניתין איכא לאוקומי בדמים החיצונים דבמתנה אחת כיפר ואתא רבא לאשמועינן דאפילו בפנימיים דכל מתנות מעכבות אפ"ה מודה ר"א דחייב על מקטר בחוץ דתניא [ג] ר"א אומר ממקום שפסק הוא מתחיל ולעיל נמי בפרק בית שמאי (דף מב.) דאמר והאמר רבא מודה ר"א בדמים גבי חטאות פנימיות מייתי לה: **אי מה להלן בשאר ימות השנה אף כאן בשאר ימות השנה.** תימה דהא רבי עקיבא מודה דאין ניסוך המים אלא בחג ויש ספרים דגרסי הסך נסך בשני ניסוכים וההוא קרא בתמיד כתיב וליתא דר' נתן גריס הכי בריש מסכת תענית (דף ג.) ואפילו לרבי נתן נמי לא מישתמיט תנא דלימא ניסוך המים כל השנה כולה ואמר רבינו תם דמצא בספרים ישנים אי מה להלן בשאר ימות החג לא דלרבי עקיבא לא רמזה אלא בששי ואמרינן במסכת תענית (שם) אלא הך דתנן ניסוך המים כל שבעה מני אי רבי עקיבא האמר בששי מזכיר תרי יומי הוו ורבי אלעזר בחג קאמר משמע כל ימות החג ונראה שפיר ליישב גרסת הספרים דאף על גב דאין ניסוך המים אלא בחג מכל מקום חייבין עליו בחוץ כל השנה כדאשכחן בשמעתין למאן דאמר קרבו נסכים במדבר דמחייב בלא כלי שרת אע"ג דאין מתקבל בפנים הואיל ובשעת היתר הבמות קריבים בלא קדושת כלי וכדאמרינן לעיל (דף קח:) במעלה על גבי הסלע דמשום דהויא הקטרה בבמת יחיד מחייב עליו בחוץ בשעת איסור הבמות ומיהו לא דמי דאין לך מחוסר זמן גדול מזה וכיון דהשתא לא חזו בפנים היכי מיחייב ואמרינן ביומא בריש פרק שני שעירי (דף סג:) שלמים ששחטן בחוץ קודם שיפתחו דלתות ההיכל פטור מ"ט מחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי [יב] וא"ת ומאי שנא נסכים בכלי חול מקבלת דם בכלי חול דאמר רבא לעיל [דף קח.] דקבלה בכלי חול לרבי פטור ויש לומר דלא דמי לקבלה [יג] בכלי חול בפנים וזרק בחוץ אין לנו לחייב מחמת דכשר בבמה הואיל וכבר נפסל בפנים ולא דמי לנסכים שמקריבין בחוץ בכלי חול דלא נפסלו בפנים: **אישתמיטתיה כו'.** פי' בקונטרס למנחם יודפאה ותימה דהא רבי יוחנן אמרן לתרוייהו ושמא לבתר הכי שמעה רבי יוחנן וי"ל [יד] דאישתמיטתיה לריש לקיש דאי הוה שמעה לא היה מקשה כלום דהוי מצי לפרושי בשיטת רבי עקיבא רבו אמרה דאמר ניסוך המים דאורייתא ולאו מטעמיה ולפי' זה משמע דאיכא למאן דאמר ניסוך המים דרבנן וזהו תימה דאפילו למאן דאמר (מנחות דף קו.) חולין בעזרה לאו דאורייתא [טו] שתקנו חכמים לנסך חולין בעזרה שמא [טז] לפי שהוא אז זמן גשמים כדי שיזכרו לפני המקום להתברך במי גשמים וקצת [יז] משמע בריש לולב וערבה (סוכה דף מד.) דריש לקיש הוה ידע להא דר' יוחנן דעשר נטיעות ערבה וניסוך המים גבי הא דאמר ריש לקיש התם כהנים בעלי מומין היו נכנסים בין האולם ולמזבח כדי לצאת בערבה ושמא נהי דשמיע ליה ערבה ניסוך המים לא שמיע ליה ומיהו לא יתכן פי' זה לפי' הקונטרס במעילה פרק ולד חטאת (דף יג:) דתנן התם נתנן לצלוחית מועלין בהן אמר ריש לקיש אין מועלין אלא בשלשת לוגין ורבי יוחנן אמר מועלין בכולן ופריך למימרא דקסבר ריש לקיש יש שיעור למים והא תנן רבי אלעזר אומר אף המנסך מי החג בחוץ חייב ואמר רבי יוחנן משום ר' מנחם יודפאה רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אמרה דדריש ונסכיה אחד נסכי יין ואחד נסכי מים ואמר ליה ריש לקיש אי מה יין שלשת לוגין אף מים נמי שלשת לוגין מכלל דקסבר ריש לקיש אין שיעור למים ומשני לטעמיה דמנחם יודפאה קאמר [ט] ופי' בקונטרס [יח] דריש לקיש דאמר יש שיעור למים היינו לטעמיה דמנחם דאמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אבל איהו סבירא ליה כרבי יוחנן רביה דאין שיעור למים ומיהו לא יתכן אותו פי' דמעילה דלמה ליה למימר לטעמא דמנחם יודפאה הוה ליה למימר לטעמיה דרבי עקיבא ורבי אלעזר ור' נתן ונראה לפרש לטעמיה דמנחם יודפאה היינו מה שהקשה אי מה להלן שלשת לוגין דלרבי עקיבא יש שיעור ורבי אלעזר מי החג קאמר אלמא סבירא ליה אין שיעור ולא משום דסבירא ליה כרבי אלעזר דר"ל קסבר יש שיעור אלא לאפוקי ממנחם יודפאה קאתי דאמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא: **ביש שיעור במים קא מיפלגי.** פירש בקונטרס דקאמר תנא קמא המנסך שלשת לוגין חייב והוא הדין יותר מג' לוגין דיש בכלל מאתים מנה ואע"ג דמלינהו בכלי גדול קדשינהו כלי דאין שיעור למי החג למעלה ואתא רבי אלעזר למימר והוא שמלאן לשם חג כדרך מילואן דהיינו שלשת לוגין ותו לא כדתנן צלוחית של זהב מחזקת שלשת לוגין ממלא מן השילוח אבל אי הוו טפי לא קדשינהו כלי דלא חזו ליה דיש שיעור למי החג ואין כלי שרת מקדשין אלא הראויין להן עד כאן לשונו וקשה דהא רבי אלעזר מי החג קאמר לעיל דאין שיעור למים כלל לא למעלה ולא למטה כדמוכחא נמי ההיא דמעילה (שם) ומפרש הר' חיים איפכא דתנא קמא סבר יש שיעור דנקט שלשת לוגין לא פחות ולא יותר ואתא רבי אלעזר למימר והוא שמלאן לשם חג דקבעינהו מנא דרבי אלעזר לטעמיה דאמר לעיל קביעותא דמנא מילתא הוא אבל לא קבעינהו מנא חייב בפחות משלשת לוגין דאין שיעור למים ור' אלעזר לטעמיה דאמר במתני' מי החג:

עין משפט נר מצוה

מד א מיי' פי"ט מהל' מעה"ק הלכה ג:
מה ב מיי' שם ולא פסק כמותו:
מו ג מיי' פ"ג מהל' שמיטה ויובל הלכה ה:
מז ד מיי' פ"ז מהלכות לולב הלכה כ:
מח ה מיי' פ"י מהל' תמידין ומוספין הלכה ו:
מט ו מיי' פי"ט מהל' מעה"ק הלכה ג:

מוסף רש"י

חייב. דהויא זריקה בפנים דכוותיה, דתנן (לעיל לו:) כל הניתנין על מזבח החיצון שנתנן במתנה אחת כיפר (לעיל קז.) **אף המנסך מי החג בחג בחוץ חייב.** משום מעלה בחוץ, דכל דבר שהוא מתקבל בפנים חייבין עליו משום שחוטי חוץ (מעילה יג:) **שירי הדם.** אף של חטאות החיצונות (לעיל לח:) **ממקום שפסק הוא מתחיל.** ר"א ור"ש פליגי אתנא קמא דאמר נתן מקצת מתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה, הואיל ולא גמר אותה כפרה (לעיל מב.). ר"א ור"ש אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל, ואפילו לא נגמרה אותה כפרה אין צריך לחזור וליתן מה שנתן (יומא ס.) **בשני ניסוכים הכתוב מדבר.** שני ניסוכים על קרבן אחד (תענית ב:). וכיון דניסוך המים נפקא ליה מדאורייתא משום הכי קאמר דחייב עליו משום מעלה בחוץ: **אי מה להלן שלשת לוגין.** כיון דאמרת דר"א בשיטת ר"ע אמרה דדריש נסכיהם ואמרת דניסוך המים הוי דאורייתא כמו ניסוך היין, א"כ נימא הכי אי מה יין ג' לוגין כו' (מעילה שם): **עשר נטיעות.** משנה היא בסדר זרעים (שביעית פ"א מ"ו) עשר נטיעות המפוזרות בתוך בית סאה שאין בין זו לזו אלא כמה שיש בין זו לחברתה, ותפסו בית סאה שהוא נ' אמה על נ' אמה מפוזרות לאורך ורוחב בשוה, חורשין כל בית סאה בשבילן ערב שביעית עד ר"ה, אע"פ שמצוה מן התורה להוסיף מחול על הקדש, כדנפקא לן מבחריש ובקציר תשבות חריש של ערב שביעית הנכנס לשביעית, ואסור לחרוש ל' יום לפני ר"ה כדאמרינן בשמעתא קמייתא דמו"ק (ג.) מקראי, בנטיעות נאמר למשה מסיני שמותר לחרוש תחתיהם עד ר"ה כדי שלא יבשו, ואם עשר הן ומפוזרות כהלכתן בתוך בית סאה, נאמר למשה שיונקות בבית סאה כולה ומותר לחרוש את כולן בשבילן, אבל אם אינם עשר או שאינן מפוזרות כהלכתן, חורש תחת כל אחת ואחת כשיעור יניקתה לפי חשבון עשר לבית סאה, ובאילנות זקנים נאסר ל' יום לפני ר"ה, כדאמרינן במו"ק (שם) לר' ישמעאל מהלכתא ולר"ע מקראי, וחכמים עשו סייג לתורה ואסרו בשדה הלבן מפסח ואילך ובשדה האילן בזקנים מעצרת ואילך, ואמרו בזקנים מפני שיונקים הרבה, שלש אילנות לבית סאה הרי אלו מצטרפים וחורשים כל בית סאה בשבילן עד עצרת לפי שכולו צריך להן ויצתה מתורת שדה לבן ונעשית שדה אילן, ואם אינם שלש חורש לכל אחד תחתיו לפי חשבון עד עצרת והשאר אסור מפסח ואילך (סוכה לד.). אע"ג דבשאר שדות אין חורשין לפני שביעית ל' יום זה חורשין דהואיל אם אין חורשין סביבן מפסידין (תענית ג.) **ערבה.** להקיף המזבח (מו"ק ג:). **למקדש,** דאילו ערבה ללולב מקרא נפקא: **וניסוך המים.** לתמידין של שחר שבעת ימי החג, כדאמרינן בפרק לולב וערבה (מח.) והתם מפרש כיצד מנסכין בין מים בין יין, וכל קרבנות כל ימות השנה אין נסכיהם אלא יין, חוץ מן החג בתמיד של שחר שצריך שני ניסוכין: **הלכה למשה מסיני.** אלו שלשה נשאלו בית המדרש מנין להם מן התורה והשיבו שהלכה למשה מסיני הם, ושמע השומע וגרסם כסדר ששמעם (סוכה לד.):

מסורת הש"ס

א) מעילה יג: ירוש' סוכה פ"ד ה"ו, ב) [לעיל לח: לט. לקמן קיב.], ג) לעיל מב. יומא ס., ד) תענית ב: שבת קג: ועי' ירוש' שביעית פ"א ה"ה, סוכה פ"ד ה"א וה"ו, ר"ה פ"א ה"ג, ה) סוכה לד. ע"ש מד. תענית ג. ע"ש מו"ק ג: ירוש' שביעית וסוכה שם ה"א, ו) רש"ק מ"ז, ז) ירוש' סוכה פ"ד ה"ו, ח) [שם עיר, ערכין לג.], ט) ובספרים שלנו איתא שם כפ' רש"י כפי' התו' ופי' התו' שכתבו כאן בשם רש"י כתבו שם תו' בשם י"מ ועי"ש, ועי' רש"ק.

תורה אור השלם

1. וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וּנְסָכֶיהָ: במדבר כט, לא

הגהות הב"ח

(א) גמ' לשם חג חייב במאי קמיפלגי אמר רב נחמן בר יצחק:

שינויי נוסחאות

א] נ"ל ר' אלעזר (שמכ"י). ילויין שבכתה"י ובד"ו אין עקביות באיזכור שם זה בכל הסוגיות (מדף קט ע"ב עד קי ע"ב) בין במשנה ובין בגמ', לפעמים ר' אליעזר ולפעמים ר' אלעזר, וכך גם ברש"י ובתוס'. ועי' הג' דברי נחמיה ודק"ס דמוכח דר' אלעזר הוא הנכון מדאמר בגמ' ר"א בשיטת ר"ע רבו. ורצה בש"נ לעיל קט ע"ב אות ז: ב] נ"ל שהקריבן. וכנ"ל ברש"י (שמכ"י, כתה"י): ג] נ"ל דתנן (*גליון). וכ"ה ברש"י ופרי"ד, וכ"ה לעיל מב ע"א. בכי"מ איתא מודה ר"א בדמים ואפי' בחטאות הפנימיות. ואפשר שגם רש"י גרס כך, והנקודה נ"ל אחר תיבת הפנימיות. ועי' בתוס': ד] קאמר ועוד אי כנ"ל (ר"ב רנשבורג): ה] הא בחג (כי"צ). ותיבת ור"א ליתא בכל כתה"י: ו] בכתה"י יוחנן [במקום אסי]. ובש"מ דא"ר אסי א"ר יוחנן: ז] אומר והוא שמלאן לשם חג במאי קמיפלגי אמר רב נחמן כו' (*שמכ"י וב"ש). ועי' קר"א בד"ה המנסך שכ"ה גי' רש"י. (ולפ"ז אין צורך בהגהת 'מאי בינייהו' ברש"י). תיבת (בר"ש) ליתא בכתה"י ולפנינו מתקוה ע"פ בה"ז ועי"ש, ועי' ס' מנחת יהודה שכ' להוכיח דרש"י הוה גריס לה: ח] נ"ל למים (שמכ"י, כתה"י). נ"א יש שיעור למים איכא בינייהו ת"ק סבר יש שיעור ואע"ג דמילאן לשום חג אי איכא שלשת לוגין אין ואי לא לא ור' אלעזר סבר אין שיעור למים ואם מילאן לשום חג מיחייב רב פפא (כי"צ). וגי' זו מתאימה לפי' ר' חיים שבתוס': ט] נ"ל שהקריבן (ש"מ): י] נדנ"ל אימא (באה"מ): יא] נ"ל מנסך כל שמונה (ב"ש וצ"ק): יב] כאן הס"ד, ומכאן ועד סוה"ד שייך לתוס' לקמן ריש דף קיא ע"א ד"ה בקרבו (צ"ק): יג] נ"ל דקבלה (ב"ש): יד] נ"ל ויש לפרש (ב"ש). נ"א ויש מפרשים (צ"ק): טו] דאורייתא לא מסתבר שתקנו כנדנ"ל: טז] נ"ל ושמא (צ"ק, ד"ו): יז] וקצת קשה דמשמע כו' כנ"ל (צ"ק): יח] ובספרים שלנו איתא שם כפי' רש"י כפי' התוס', ופי' התוס' שכתבו כאן בשם רש"י כתבו שם תוס' בשם י"מ, וע"ש ועי' רש"ק (גליון):

א)בקרבו נסכים במדבר פליגי א] רבינא אמר בלמדין ניסוך המים מניסוך היין פליגי ת"ר א המנסך שלשה לוגין יין בחוץ חייב ר' אלעזר בר"ש אומר והוא שקדשן בכלי מאי בינייהו אמר רב אדא בר ב] רב יצחק ב)בירוצי מידות איכא בינייהו רבא בריה דרבה ג] אמר קרבו נסכים בבמה ד] איכא בינייהו ובפלוגתא דהני תנאי דתניא ה] ג)במת יחיד אינה צריכה נסכים דברי רבי וחכ"א טעונה נסכים והני תנאי כהני תנאי דתניא 1כי תבאו להטעינה נסכים בבמה גדולה הכתוב מדבר אתה אומר בבמה גדולה או אינו ו] אפי' בבמה קטנה כשהוא אומר 1אל ארץ מושבותיכם וגו' ז] אשר אני נותן לכם הרי ח] בבמה הנוהגת לכולכם הכתוב מדבר דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר כי תבאו להטעינה נסכים בבמה קטנה הכתוב מדבר אתה אומר לבמה קטנה או אינו אלא לבמה גדולה כשהוא אומר אל ארץ מושבותיכם הרי ח] בבמה הנוהגת בכל מושבות הכתוב מדבר כשתמצא לומר לדברי רבי ישמעאל לא ד) קרבו נסכים במדבר ולדברי ר"ע קרבו נסכים במדבר: רבי נחמיה אומר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב: א"ר יוחנן [תנא] רבי נחמיה ה)כדברי האומר (א) שיריים מעכבין מיתיבי רבי נחמיה אומר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב אמר לו ר"ע והלא שירי הדם שירי מצוה הם אמר לו איברין ופדרין יוכיחו שהן שירי מצוה והמקריבן בחוץ חייב אמר לו לא אם אמרת באיברים ופדרים שהן תחלת עבודה תאמר בשירי הדם ט] שאינן תחלת עבודה ואם איתא לימא ליה הני נמי י] מעכבי תיובתא והשתא דאמר רב אדא בר אהבה מחלוקת בשיריים הפנימיים אבל בשיריים החיצונים ו)דברי הכל לא מעכבי כי קאמר רבי נחמיה בשיריים הפנימים כי יא] תניא ההיא בשיריים החיצונים יב] (ורבי עקיבא לא ידע מאי קאמר רבי נחמיה הוא סבר רבי נחמיה שיריים חיצונים אמר וקא מהדר ליה שיריים החיצונים ורבי נחמיה) לדבריו דר' עקיבא קאמר:

מתני' ז)המולק את העוף בפנים והעלה בחוץ חייב ד מלק בחוץ והעלה בחוץ פטור ח)ה השוחט את העוף בפנים והעלה בחוץ פטור

רש"י

בקרבו נסכים במדבר קמיפלגי. ותרוייהו אית להו יש שיעור למים יג] וכי מלי טפי לא קדשינהו כלי. ותנא קמא דמחייב לא בעי בנסכים קדושת כלי לחייב עליהן בחוץ דקסבר קרבו נסכים באהל מועד שבמדבר כל ארבעים שנה הילכך ביאת הארץ האמורה בפרשת נסכים בשלח לך ללמדנו בא שבשבע של כיבוש הארץ ושבע של חילוק הארץ כשהיו בגלגל והותרו הבמות כדתנן בפרק בתרא (לקמן דף קיב:) תהא במה קטנה של כל יחיד טעונה נסכים דמשום במת ציבור לא איצטריך למימר ביאת הארץ דהא מן המדבר נתחייבו בכך וכיון דבמות יחיד טעונין נסכים והתם כלי שרת ליכא כדאמר בפרק בתרא (לקמן דף קיג.) בחוץ נמי מיחייב עלייהו בשעת איסור הבמות בלא קידוש כלי הואיל ובשעת היתר הבמות קריבין בלא קדושת כלי כדאמרן לעיל [קח:] במעלן על גבי סלע משום דהויא הקרבה בבמת יחיד בשעת היתר הבמות מיחייב עלה בשעת איסור דהא בפנים אם עלה לא ירד כדאמרן לעיל (דף פד:) מנין ליוצא אם עלה לא ירד שהרי יוצא כשר בבמה. ור' אלעזר סבר לא קרבו נסכים במדבר וביאת הארץ האמור בנסכים לאחר ירושה וישיבה לאחר שקבעו משכן בשילה יד] הוא דנתחייבו לפיכך הוצרכה ביאת הארץ לכתוב טו] משום שכל ארבעים שנה שבמדבר לא קרבו טז] במשכן ובא הכתוב לחייבו יז] בשילה ובית עולמים ולא בשנות יח] הכיבוש והחילוק בבמות הקטנות הילכך לא קרבו נסכים בבמה קטנה שהיא יט] שלא בכלי שרת ואי אסקינהו בשאין מוקדשין בחוץ לא מיחייב עלייהו והכי נמי אמרינן לקמן דמאן דבעי קדושת כלי בנסכים סבר לא קרבו נסכים במדבר: **רבינא אמר בלמדין ניסוך המים כו'.** ודכ"ע קרבו נסכים במדבר וביאת הארץ האמור בנסכים לבמה קטנה אתא וקרבו בבמה בלא קידוש כלי ומיהו בניסוך היין אשכחן בניסוך המים לא אשכחן דהא חובת ציבור הן ולא קרבו אלא בבמת ציבור בכלי שרת ובהא פליגי תנא קמא סבר למידין ניסוך המים מניסוך היין לחייב בחוץ ואפי' לא קדשו בכלי ורבי אלעזר סבר אין למידין וניסוך היין הוא דמתחייב בחוץ בלא כלי אבל ניסוך המים קדשו אין לא קדשו לא: **מאי בינייהו.** במאי פליגי: **בירוצי המדות.** מה שצף על שפת הכלי. ותרוייהו קדושת כלי בעו מיהו רבנן סברי בירוצי מדות של לח נתקדשו ורבי אלעזר סבר לא נתקדשו ותוך כלי בעינן כ] ופלוגתא דתנאי היא במנחות (דף פח.): **רבה בריה דרבא אמר.** תנא קמא לא בעי קדושת כלי ובקרבו נסכים במדבר קמיפלגי לתנא קמא קרבו לרבי אלעזר בר"ש לא קרבו כדפרישית: **ובפלוגתא דהני תנאי.** ר"א בר"ש [כרבי] דאמר אין נסכים בבמה קטנה הילכך לא אשכחן ניסוך בלא קידוש כלי ות"ק כרבנן ס"ל דאמרי יש נסכים בבמת יחיד ואשכחן ליה בלא כלי שרת: **כי תבאו.** בפרשת נסכים כתיב בשלח לך: **להטעינה נסכים בבמה גדולה.** בא הכתוב ללמדך שלא קרבו נסכים במדבר ומשבאו לארץ נתחייבו בהן ובבמת ציבור ולא בבמת יחיד: **או אינו אלא בבמה קטנה.** דאילו בבמה גדולה במדבר נמי קרבי ומיהו עד השתא במה קטנה לא הואי דכל מ' שנה נאסרו הבמות משהוקם המשכן וכשנכנסו לארץ הותרו בשנים שכיבשו וחילקו ובא הכתוב להטעינם נסכים לקדשי במת יחיד: כא] **כשהוא אומר** (ב) **אשר אני נותן לכם כו': ורבי עקיבא אומר להטעינה נסכים לבמה קטנה.** דאגדולה לא איצטריך דהא במדבר נמי קרבי: **או אינו אלא לבמה גדולה.** ואשמועינן קרא דלא קרבו נסכים במדבר: **בכל מושבות.** דהיינו במת יחיד דאילו במת ציבור כב] אינה אלא במקום אחד ור' ישמעאל משמע ליה מושבות לאחר ירושה וישיבה: **תנא ר' נחמיה.** במתני' כדברי האומר באיזהו מקומן (לעיל דף נב.) שירי הדם מעכבין בחטאת הילכך עבודה היא להתחייב עליה בחוץ כשאר זורק מקבלת דמים: **שירי מצוה הן.** שאין מעכבין את הכפרה כדאמר באיזהו מקומן (שם) יכול יעכבנו תלמוד לומר ואת כל הדם כג] נתקו הכתוב ועשאו שירי מצוה: הקטר איברים ופדרים אין מעכבין את הכפרה ז) דאין כפרה אלא בדם: **ואם איתא.** דלרבי נחמיה מעכבין נימא ליה הני נמי (ג) כתחילת כד] עבודה הן כשאר מתנות: **מחלוקת.** (ד) באיזהו מקומן דעיכוב שירים: **בחטאות הפנימיות.** כל מתנותיהן מעכבות: **וכי תניא ההיא.** דאודי ליה רבי נחמיה דשירי מצוה הן בשירים החיצונים ומודה רבי נחמיה בהו דהמקריבן בחוץ פטור: **אי הכי.** אמאי אהדר ליה הקטר איברים יוכיח נימא ליה כי אמרי כה] בפנימים ולא בחיצונים ואת אמרת לי חיצונים: ה"ג **אלא לדבריו דרבי עקיבא קא"ל.** לדידי שירים מעכבין לדידך נמי דאמרת שירי מצוה הן הקטר איברים יוכיח: **מתני' מלק בחוץ.** נבלה היא שאין מליקה אלא בפנים לפיכך פטור על העלאתו ועל מליקתו נמי פטור כדאמרן בריש פירקין (דף קז.) השוחט ולא המולק: **השוחט את העוף בפנים.** פסול ושוב אינו ראוי בפנים לפיכך פטור על העלאתו בחוץ. ואם תאמר והלא כל העולין בחוץ נפסלין ביציאתן וכל כו] השוחט בחוץ פסול הוא וחייבין על העלאתו התם רחמנא רבייה אבל לענין שאר פסולין מתקבל בפנים בעינן:

תוספות

בקרבו נסכים במדבר קא מיפלגי. פי' בקונטרס ותרוייהו אית להו יש שיעור למים ואי אפשר לומר כן דר"א על כרחין סבר אין שיעור אלא תרוייהו סברי אין שיעור ושלשת לוגין דתנא קמא לאו דוקא כז]: **במה גדולה ובמה קטנה.** יש מפרשים דבמה גדולה קרי שעת איסור הבמות ובמה קטנה שעת היתר ופירוש הקונטרס עיקר דתרוייהו כח] היתר הבמות אלא דבמה גדולה היא במת ציבור ובמה קטנה היא במת יחיד ואע"ג דרבי ישמעאל אמר להטעינה נסכים לבמה גדולה ודריש מושבות לאחר ירושה וישיבה כדפירש בקונטרס וכדתניא בספרי ובפרק קמא דקדושין (דף לז.) ואז נאסרו הבמות שבאו כט] לשילה ומ"מ ל] אף כשהותרו אחרי כן בנוב וגבעון מודה רבי ישמעאל דבמת ציבור טעונה נסכים: **לדברי רבי ישמעאל לא קרבו נסכים במדבר.** בקדושין (ג"ז שם) פירש בקונטרס דלכולי עלמא קרבו בקרבן ציבור ואיני יודע מי הזקיקו לכך ושמא משום דקתני בסיפרי אמר אחד מתלמידי רבי ישמעאל בא הכתוב ללמדך על הנסכים שלא נתחייב יחיד על הנסכים אלא מביאתן לארץ וזה לשון הקונטרס דפירש בקדושין (ג"ז שם:) ר' ישמעאל סבר לא קרבו נסכים במדבר ואף על גב דכתיב במילואים וזה אשר תעשה על המזבח וכתיב בה נסכים בעולת תמיד בקרבן ציבור הוא דהוי אבל היחידים לא נתחייבו בנסכים אלא מביאת הארץ לאחר ירושה וישיבה ורבי עקיבא סבר קרבו נסכים ליחיד במדבר: **כי קאמר רבי נחמיה בשיריים הפנימיים.** לעיל בפרק ב"ש (דף לט.) משמע דרבי נחמיה איירי בשיריים החיצונים ושם פירשתי: **וכי תניא ההיא בשיריים החיצונים.** ומה שהשיב לו איברים יוכיחו אע"ג דאיהו גופיה לא חייש בהאי טעמא אורחיה דתנא הכי כדפרישית בפרק התערובת (לעיל דף עז:) (ח):

שחט

עין משפט נר מצוה

נ א ב מיי' פרק יט מהלכות מעה"ק הלכה ג ד:
נא ג ד ה מיי' שם פי"ח הל' יח:

תורה אור השלם

1. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ מוֹשְׁבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם: במדבר טו, ב

הגהות הב"ח

(א) גמ' כדברי האומר שירי הדם מעכבי: (ב) רש"י ד"ה כשהוא אומר אל ארץ מושבותיכם אשר אני: (ג) ד"ה ואם איתא וכו' הני נמי עבודה כצ"ל ותיבת כתחילת נמחק: (ד) ד"ה מחלוקת דעיכוב שירים באיזהו מקומן בשיריים הפנימיים בחטאות הפנימיות:

מוסף רש"י

בירוצי המדות. כשמודדין יין וממלא כלי ביותר יש בו בירוצין, ואם מיד מערה בכלי גדול נמצאו בירוצין בתוכו, ואם לאו נופל לארץ מאליהם (מנחות פח. מכת"י): **לא קרבו נסכים במדבר.** ואע"ג דכתיב במלואים (שמות כט) וזה אשר תעשה על המזבח, וכתיב ביה נסכים בעולת התמיד, בקרבן ציבור הוא דהוו אבל היחידים לא נתחייבו בנסכים אלא מביאת הארץ ואילך לאחר ירושה וישיבה: **קרבו נסכים במדבר.** ליחיד, משקרבו לרגים (קדושין לז:) **כשהוא אומר אל ארץ מושבותיכם.** בכל מקום קאמר, ובבמת יחיד הנוהגת בכל מושבות הכתוב מדבר, והאי דתליה בביאת הארץ, ה"ק עד עכשיו הייתם במשכן שהבמות נאסרו ועדיין לא הקרבתם נסכים אלא בבמות ציבור ומשתבואו לארץ כל י"ד שנה שלא הוקבע משכן שילה והיו שוכנים בגלגל טרודים במלחמה וקיי"ל שהותרו הבמות, בא כתוב זה ללמדנו כי תבואו אל הארץ ותהא במת יחיד מותרת אף היא תטעון נסכים (קידושין לז.): **כשתמצא לומר.** כשתדקדק ותדע מילוי הדברים (ב"מ מ:): **מלק בחוץ.** כתיב אשר ישחט למעוטי מולק (לעיל קז.): **השוחט את העוף בפנים והעלה בחוץ פטור.** על העלייתה, דאינו מתקבל בפנים אלא מלוק (לעיל פה.):

מסורת הש"ס

א) ע' לקמן קיח. ספרי שלח ק"ז, ב) ע' מנחות פח., ג) ירוש' מגילה פ"א פי"א, ד) [לקמן קיח.] קידושין לז: ספרי שלח ק"ז, ה) יומא ס: [לעיל מב: נב: מנחות טז:] ירוש' יומא פ"ה ה"ו, ו) לעיל פה., ז) לעיל ו., ח) [ד"ה אודו]

שינויי נוסחאות

א] נ"ל קמפלגי. וכן להלן בסמוך (*ש"מ). נ"א רב פפא אמר כלי שרת מקדשין שלא מדעת איכא בינייהו מר סבר כלי שרת מקדשין שלא מדעת ואע"ג דלא מילאן לשם חג ומר סבר אין מקדשין אלא מדעת ואם מילאן לשום חג אין ואי לא לא רבינא (כי"צ): ב] בריה דרב יצחק כצ"ל (*ש"מ): ג] נ"א רבא בריה דרבא (כי"צ וק'). נ"א רבה בריה דרבא (ש"מ. וכ"ה ברש"י). נ"א בספרי יד רב אחא בריה דרב איקא (ב"ש): ד] נ"א במדבר (כי"צ וב"ש וכ"ה ברש"י): ה] נ"א דתניא עולת במת יחיד אינה טעונה נסכים (כתה"י). [בכי"מ וק' ליתא במת]: ו] אינו אלא בבמה (כתה"י וב"ש. וכ"ה ברש"י). [בכי"ל לבמה בכל הענין]: ז] תיבות אל ארץ מושבותיכם וגו' נמחק (ש"מ, כתה"י): ח] תיבת הרי נמחק (ש"מ, כתה"י): ט] הדם שהן סוף עבודה כצ"ל (ש"מ, כתה"י ופרי"ד): י] נמי תחלת עבודה נינהו תיובתא כצ"ל (ש"מ, כתה"י ופרי"ד): יא] נ"א וכי (כי"צ). וכ"ה ברש"י ובתוס': יב] נ"א א"ה נימא ליה כי אמרי אנא בפנימיים אלא לדבריו כו' (ד"ו רפ"ט וש"ח וש"מ. וכעי"ז בכי"ד וברש"י). בשאר כתה"י הנוסח כמתוקן לפנינו [בלא התיבות שבסוגריים]. בכי"ל ולדבריו: יג] למים ואין כלי שרת מקדשין אלא הראוי להן כצ"ל (ש"מ): יד] בשילה ובבית עולמים הוא דנתחייבו ולא בשעת כיבוש (ש"מ): טו] נ"ל ליכתב (*ש"מ): טז] קרבו נסכים במשכן (כי"פ): יז] לחייבן (כתה"י): יח] בכתק"י וש"מ בשעת: יט] שהיא בלא כלי שרת וכי אסקינהו בשאינן מקודשין בחוץ (*ש"מ): כ] נ"ב ומה שהוא בפנים בתוך הכלי אינו מתחייב עליו לפי שאין בו שיעור. מס' ישן (ב"ש וח"נ). [א"ה נר' דהג' לוגין בודאי נתקדשו גם לר"א, רק כוונתו על הבירוצין לבד דלא תימא ניקדשו מחמת שהן בתוך הכלי]: כא] נ"ל ה"ג כשהוא אומר כו' ור"ל דל"ג אל ארץ מושבותיכם, דלא דריש ליה ממושבותיכם רק מלכם (באה"מ): כב] ציבור לא היתה אלא כצ"ל (*ש"מ): כג] הדם ישפוך נתקו (כי"פ): כד] נ"ל תחילת (*ש"מ): כה] אמרי אנא בפנימים (*ש"מ): כו] נ"ל וכן (*ש"מ): כז] בצ"ק מוסיף ע"פ ס"י [ולפנינו הוא בתוס' דלעיל קי ע"ב] וא"ת לת"ק דס"ל דלא בעי בנסכים קדושת כלי מאי שנא נסכים בכלי חול מקבלת דם בכלי חול דאמר רבא לעיל דקבלה בכלי חול לרבי פטור. וי"ל דלא דמי לקבלה בכלי חול בפנים וזרק בחוץ [דהתם] אין לנו לחייב מחמת דכשר בבמה הואיל וכבר נפסל בפנים ולא דמי לנסכים שמקריבין בחוץ בכלי חול דלא נפסלו בפנים הס"ד: כח] דתרווייהו בשעת היתר כנלנ"ל (באה"מ): כט] נ"ל כשבאו (באה"מ): ל] נ"ל מ"מ (צ"ק וב"ש):